

ПРО ПІДГОТОВКУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КАДРІВ

Д. П. САЛО

Харківський фармацевтичний інститут

У рішеннях XXIV з'їзду КПРС, постановах ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР з питань вищої і середньої спеціальної освіти, у промові Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва на Всесоюзному зльоті студентів поставлено програмні вимоги до підготовки і виховання спеціалістів, зумовлені новими складними завданнями комуністичного будівництва і бурхливою науково-технічною революцією.

У наш час вища школа повинна не тільки йти в ногу з наукою, технікою і виробництвом сьогодення, але й готувати спеціалістів з врахуванням перспектив розвитку суспільства. Тому вже зараз провадиться велика робота по розробці Генеральної перспективи розвитку вищої освіти. В основу її покладено широке використання найновіших досягнень науки і техніки в усіх галузях народного господарства, а також розв'язання стратегічних завдань економічного і соціального розвитку нашої країни. Виконання цих завдань багато в чому залежить від системи освіти, масштабів і якості підготовки спеціалістів. Отже, далі вдосконалення системи освіти і підготовки кадрів з урахуванням не тільки сучасної, але й наступної потреби суспільства набуває великої актуальності по кожній спеціальності.

Для розв'язання цих завдань, очевидно, слід перш за все визначити перспективи розвитку галузі: які кількісні та якісні зміни відбудуться в ній на певних етапах.

Проблеми підготовки фармацевтичних кадрів також тісно пов'язані з розвитком організаційних форм матеріально-технічної бази лікарського забезпечення, досягненнями фармацевтичних та суміжних наук. На нашу думку, у найближчі 15—20 років медикаментозну допомогу населенню країни надаватимуть аптечні установи відкритого типу і аптеки при великих лікувально-профілактичних закладах. При цьому далі розвиватиметься тенденція спеціалізації аптечних установ, що накреслилася в останні роки. Збільшення промислового виробництва ліків все більшою мірою сприятиме розвитку мережі аптек готових ліків і збільшенню питомої ваги цих засобів у рецептурі, а разом з тим скороченню виробничих функцій аптек і в той же час розширенню масштабу виробництва ліків на підприємствах Міністерства медичної промисловості СРСР і системи аптечних управлінь. Не важко уявити, що більш повне задоволення попиту на ліки вимагає не тільки кількісного збільшення їх виробництва. Значно розшириться номенклатура лікарських засобів, їх форми, комбінації і т. п. Більш жорсткі вимоги ставлятимуться до їх якості, що вимагатиме удосконалення аналітичної служби, умов зберігання, із створенням єдиної АСУ по-новому розв'язуватимуться організація управління аптечною справою, питання постачання, планування й обліку. Здійснення цих проблем в лікарському забезпеченні вимагає постійної зміни системи підготовки фармацевтичних кадрів. Перший етап у цьому відношенні — перехід на п'ятирічний строк навчання в 1973—1974 навчальному році, введення спеціалізації і річного стажування. Отже, новий учбовий план передбачає не тільки кількісні зміни у строках підготовки провізорів, але й корінні якісні зміни, що відбивають у перспективі потреби розвитку галузі.

Зараз перед вищою фармацевтичною школою стоять нові відповідальні завдання, що полягають у розробці програм з окремих дисциплін відповідно до нового учбового плану. Існуючі учбові плани були складені з розрахунку на чотири-п'ятирічний строк навчання. В них у недостатній мірі відбито досягнення сучасної фармацевтичної науки і практики, а отже, і питання перспективи розвитку галузі. Так, наприклад, при підготовці провізорів-організаторів потрібно підсилити їх математичну підготовку. Це пов'язано з особливостями роботи такого профілю спеціалістів, які повинні будуть засвоїти на цьому етапі навчання обчислювальну техніку.

Таким же чином стоять справи і з підготовкою провізорів хіміків-аналітиків, які в усе більшій мірі використовуватимуть фізико-хімічні, інструментальні методи аналізу, а отже, повинні мати кращу математичну і тим більше фізико-хімічну підготовку.

Провізори-технологи у переважній більшості будуть зайняті на виробництві. Бурхливий розвиток науки і техніки дасть можливість впро-

ваджувати у заводське і фабричне виготовлення ліків найновіше обладнання, автоматичні лінії, нову технологію. Природно, що без спеціальної підготовки по заводській технології ліків, що ґрунтується на фундаментальних науках: фізичній та колоїдній хімії і ряді технічних дисциплін, спеціаліст даного профілю в майбутньому не зможе забезпечувати процес виробництва. Слід також передбачити більш глибоку спеціалізацію провізорів-технологів в залежності від профілю виробництва готових ліків, фітохімічних та ендокринних препаратів, вакцин, сироваток, кровозамінників і т. д.

Новий навчальний план дає широкі можливості для успішного розв'язання цих проблем.

Спеціалізація передбачає вивчення таких розділів, як обчислювальна техніка, прилади, апарати і засоби механізації, сучасні хімічні і фізико-хімічні методи аналізу, фармако-терапевтичні властивості нових ліків, а також нових методів виготовлення останніх. На нашу думку, ці розділи і повинні давати молодому спеціалісту ту суму знань і навичок, які потрібні будуть йому на тривалий період діяльності. Головне, щоб програми по них були мобільними, переглядалися з врахуванням досягнень науки, техніки і практики.

Через три роки вперше студенти фармацевтичних вузів розпочнуть засвоєння програм спеціалізації. Але вже зараз слід розпочати розробку цих програм.

Горкаючись проблеми підготовки творчих провізорських кадрів на перспективу, не можна не зупинитися на системі перепідготовки і підвищення кваліфікації, яку, на нашу думку, слід докорінно переглянути. Перш за все має бути здійснено органічний зв'язок між підготовкою кадрів і підвищенням їх кваліфікації як працівників виробництва. Очевидно, ідеальною організаційною формою тут може бути створення при фармацевтичних інститутах факультетів підвищення кваліфікації провізорів по спеціальностях: провізор-організатор, провізор-технолог, провізор-аналітик. Ми вважаємо, що така форма перепідготовки провізорів буде найефективнішою.

Актуальність проблеми підготовки і виховання фармацевтичних кадрів, від якої залежить розв'язання завдань, поставлених перед аптечною справою Комуністичною партією і радянським урядом, вимагає, щоб ці питання широко висвітлювалися на сторінках преси. Думки педагогів, учених, практичних працівників допоможуть /правильно розв'язати цю важливу проблему.

•